Urząd Miejski w Słupsku
pl. Zwycięstwa 3
76-200 Słupsk

Słupsk 4.04.2019 r.

ZiSS-IV.1431.1.2019

Sz. P. *)

W odpowiedzi na zapytanie o dostęp do informacji publicznej przesłane w dniu 02 kwietnia br. do Urzędu Miejskiego w Słupsku w sprawie polityki senioralnej, programów dedykowanych osobom starszym oraz mieszkań chronionych dla seniorek i seniorów uprzejmie informuję, że mając na uwadze liczbę osób starszych zamieszkujących na terenie miasta Słupska, (którzy na dzień 31 grudnia 2018 roku stanowią 29,51 % ogółu mieszkańców) oraz skalę narastających potrzeb słupski samorząd podejmuje liczne działania i realizację wielu projektów na rzecz seniorek i seniorów.

Główną instytucją udzielającą wsparcia i pomocy osobom starszym w zakresie pomocy społecznej na terenie Miasta Słupska jest **Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Słupsku z siedzibą w Słupsku przy ul. Słonecznej 15 D,** który w oparciu o obowiązujące przepisy prawne świadczy wsparcie w zależności od potrzeb i sytuacji rodzinnej seniora. W zakresie wsparcia udzielanego przez Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Słupsku osobom starszym oraz osobom z niepełnosprawnościami, wymienić należy realizowane formy wsparcia:

- Prowadzenie Dziennego Domu Pomocy Społecznej „Bezpieczna Przystań" z siedzibą w Słupsku przy ul. Jaracza 9 będącego Ośrodkiem wsparcia dziennego dla 80 osób w podeszłym wieku, głównie emerytów i rencistów wymagających częściowej pomocy w zaspokajaniu potrzeb życiowych. Celem działalności Domu znajdującego się w strukturach Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Słupsku jest zapewnienie pensjonariuszom, osobom sprawnym jak i o zmniejszonej sprawności psychofizycznej wsparcia w życiu codziennym i społecznym. Różnorodność zajęć i organizowanych imprez wpływa na zwiększone zapotrzebowanie na liczbę posiadanych miejsc, co skłania samorząd

do kontynuowania działań zmierzających do uruchomienia drugiego dziennego domu pomocy społecznej. Działania te znajdują również swe potwierdzenie jako jeden z priorytetów w obszarze dot. seniorów w przywołanej w piśmie strategii.

- Prowadzenie Środowiskowego Domu Samopomocy przy ul. Kościuszki 3. Ośrodek jest jednostką wsparcia dziennego d**la 60 dorosłych osób** z różnymi zaburzeniami psychicznymi oraz z niepełnosprawnością intelektualną w tym osób starszych. Celem działalności domu jest zapobieganie regresowi osobistemu i marginalizacji społecznej ludzi z ww. różnymi rodzajami niepełnosprawności, a także doskonalenie zaradności indywidualnej i aktywizowanie społeczne i zawodowe tych osób. Działania terapeutyczne zmierzają również do większej integracji podopiecznych z lokalną społecznością, a poprzez to kształtują właściwe postawy społeczeństwa wobec tych osób.

  Doceniając rolę zajęć prowadzonych w ramach Środowiskowego Domu Samopomocy a także rozumiejąc potrzeby osób z niepełnosprawnością **uruchomiono drugi środowiskowy dom samopomocy**, który funkcjonuje od października 2018 r przy ul. Obrońców Wybrzeża w wyremontowanym budynku Centrum Zdrowia Psychicznego. Nowy ŚDS zapewnia **30 miejsc**, a jego oferta skierowana jest do osób przewlekle chorych psychicznie, osób z niepełnosprawnością intelektualną ze sprzężeniami oraz ze spektrum autyzmu, które wymagają pomocy do życia w środowisku rodzinnym i społecznym, w szczególności zwiększenia stopnia zaradności i samodzielności życiowej, opieki oraz integracji społecznej uwzględniając potrzeby również niepełnosprawnych seniorów. W ramach działalności ŚDS-u prowadzona jest terapia zajęciowa, rehabilitacja społeczna, rehabilitacja ruchowa, zajęcia sportowo-rekreacyjno-kulturalne, opieka psychologiczna, poradnictwo psychologiczne dla opiekunek/opiekunów i domowników, oraz konsultacje psychiatryczne (wg potrzeb).
- Prowadzenie Klubu Aktywności i Wsparcia Osób Niepełnosprawnych, w której realizowane są zajęcia umożliwiające osobom z różnymi niepełnosprawnościami, w różnym wieku oraz pochodzącym z różnych środowisk, pomoc w adaptacji wśród ludzi pełnosprawnych, samodzielność oraz rozwój osobisty. Działa on w Słupsku przy ul. Jana Pawła II w godzinach od 10.00 do 14.00 w dni robocze. Osoby niepełnosprawne (z wyjątkiem osób niepełnosprawnych

tel: +48 59 84 88 300
urzad@um.slupsk.pl
www.fb.com/MiastoSlupsk
www.slupsk.pl

psychicznie), seniorzy, którzy stanowią 80 % uczestników mogą zgłaszać się do Klubu, w którym prowadzone są zajęcia rekreacyjne, kulturalne, plastyczne z elementami terapii zajęciowej, a także spotkania dyskusyjne. Formuła Klubu jest otwarta i uczestniczy sami mogą współtworzyć przedsięwzięcia realizowane w placówce.

- Realizacja rehabilitacji społecznej poprzez różnego rodzaju dofinansowania przy udziale środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. Dofinansowania m.in. do uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych, likwidacji barier architektonicznych, specjalistycznych systemów wspomagających, zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne, sportu, kultury, turystyki i rekreacji osób z niepełnosprawnościami.

  W 2018 roku dofinansowano:

  - w zakresie turnusów rehabilitacyjnych dofinansowanie otrzymało 47 osób niepełnosprawnych oraz 25 opiekunów, złożonych zostało 324 wniosków, środków wystarczyło na zaspokojenie 14,5% złożonych wniosków.

  - Zaopatrzenie w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze na wniosek indywidualnych osób niepełnosprawnych - dofinansowano 41 wniosków, złożono 235 wniosków, środków wystarczyło na zaspokojenie 17.44% złożonych wniosków.

  - Sprzęt rehabilitacyjny - dofinansowano 11 wniosków, złożono 18 wniosków, środków wystarczyło na zaspokojenie 61,1% złożonych wniosków.

  - Sport, kultura, rekreacja i turystyka osób niepełnosprawnych - dofinansowano 23 złożone wnioski, złożono 32 wnioski, środków wystarczyło na zaspokojenie 71,8 % wniosków - z zastrzeżeniem, że przyznane dofinansowania były w wysokościach cząstkowych.

  - Likwidacja barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych dofinansowano łącznie 32 wnioski, złożono 160 wniosków, środków wystarczyło na zaspokojenie 20 % złożonych wniosków.

- Realizacja pilotażowego programu „Aktywny Samorząd". W ramach programu osoby z niepełnosprawnościami mogą starać się o dofinansowanie m.in. do oprzyrządowania do samochodu, sprzętu elektronicznego, utrzymania sprawności technicznej wózka inwalidzkiego, zakupu protezy kończyn, jak również dofinansowanie do studiów.

tel: +48 59 84 88 300
urzad@um.slupsk.pl
www.fb.com/MiastoSlupsk
www.slupsk.pl

- Utworzenie i prowadzenie od lutego 2019 roku mieszkania chronionego przy ul. Niedziałkowskiego dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Na ten cel zaadaptowano czteropokojowy lokal komunalny o powierzchni 127 m^2. Na remont i wyposażenie uzyskano dofinansowanie z budżetu państwa w ramach programu „Za życiem" w wysokości 125.000 zł, tj. 50% planowanych wydatków, pozostała część została sfinansowana z budżetu MOPR. W ramach tych środków przeprowadzono gruntowny remont mieszkania oraz zakupiono niezbędne wyposażenie umożliwiające zamieszkiwanie i samodzielne prowadzenie gospodarstwa domowego. Mieszkanie przeznaczone jest dla kobiet niepełnosprawnych ze znacznym lub umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, w odniesieniu do których orzeczono chorobę psychiczną, upośledzenie umysłowe lub epilepsję, pochodzących z terenu miasta Słupska, które ze względu na stan zdrowia wymagają wsparcia w funkcjonowaniu, ale zdolne są do samoobsługi i nie wymagają całodobowej opieki oraz hospitalizacji. Lokal dysponuje 8 miejscami. Z całodobowych usług w ramach pobytu w mieszkaniu będą mogły korzystać także osoby pozostające we wspólnym gospodarstwie domowym z niepełnosprawną kobietą (np. dziecko, partner). Planuje się, że mieszkanie zacznie funkcjonować w lutym 2019 r.
- Realizacja usług opiekuńczych i specjalistycznych polegające na udzielaniu wsparcia w miejscu zamieszkania osoby starszej czy z niepełnosprawnościami w zakresie, m.in. wykonywania czynności o charakterze gospodarczym czy higienicznym, wykonywania czynności specjalistycznej pielęgnacji (odleżyny, odparzenia, zmiany opatrunków, zmiany worków stomijnych, zmiany pielucho majtek, itp.) oraz w zakresie kształtowania umiejętności zaspokajania potrzeb życiowych i umiejętności społecznego funkcjonowania. W roku 2018 w ramach zadań własnych 350 osobom decyzją przyznano świadczenia (326 - usługi opiekuńcze, 24 - specjalistyczne). Łączna liczba godzin, które zostały przyznane wyniosła 75 143,5 godzin.

  W ramach zadań zleconych 59 osobom decyzją przyznano świadczenia. Łączna liczba godzin, które zostały przyznane wyniosła 9 572 godz.

  Łącznie w 2018 r. w ramach zadań własnych i zleconych usługami opiekuńczymi zostało objętych 409 osób, którym przyznano 84 715,5 godz. Jest to istotny wzrost biorąc pod uwagę rok 2017, w którym to w ramach zadań własnych

tel: +48 59 84 88 300
urzad@um.slupsk.pl
www.fb.com/MiastoSlupsk
www.slupsk.pl

i zleconych usługami opiekuńczymi zostało objętych 312 osób, którym przyznano 65 998,5 godz. Istotny wpływ na wzrost ilości usług opiekuńczych ma realizacja projektów realizowanych przez Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Słupsku „Usługi społeczne – innowacyjne i kompleksowe wsparcie na rzecz mieszkańców obszaru rewitalizowanego Miasta Słupska" oraz „ Dzieciom, rodzicom, seniorom - usługi społeczne dla mieszkańców Słupska. Mimo wzrostu ilości usług opiekuńczych nadal istnieje potrzeba rozszerzania ich wymiaru.

- Wydawanie żywności w ramach realizacji Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa. W ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa w roku 2018 żywność została wydana dla 2319 osób o łącznej wartości 378 541,03 zł o tonażu 74427,92 kg. Kwalifikacja do Programu następuje zgodnie z ustawą o pomocy społecznej do 200% kryterium dochodowego. Od października 2018 roku kryterium dochodowe w POPŻ wynosi: 1402 dla osoby samotnie gospodarującej oraz 1056 dla osoby w rodzinie. W ramach dodatkowych działań, w które angażuje się MOPR, to udział w zbiórkach żywności organizowanych przez Słupski Bank Żywności. Pomoc ta trafia w głównej mierze do osób starszych, samotnych, przy udzielaniu tej formy pomocy nie jest brane pod uwagę kryterium dochodowe, a głównie sytuacja w jakie się znajduje dana osoba. Bank Żywności przekazał na ten cel żywność o tonażu 1643,08 o łącznej kwocie 53 146,60 zł.
- Kierowanie do domów pomocy społecznej osób starszych i z niepełnosprawnościami wymagających całodobowej i ciągłej opieki. Dom pomocy społecznej świadczy mieszkańcom usługi bytowe, opiekuńcze, pielęgnacyjne oraz edukacyjne na poziomie obowiązujących standardów oraz zakresu i form wynikających z indywidualnych potrzeb osób w nich przebywających. Dodatkowo mieszkańcy powyższej placówki mają zapewnioną wolność, intymność, godność i poczucie bezpieczeństwa. Placówka jest dostosowana do stopnia sprawności fizycznej i psychicznej osób kierowanych. Domy Pomocy Społecznej dzielą się na następujące typy domów dla: osób w podeszłym wieku; osób przewlekle somatycznie chorych; osób przewlekle psychicznie chorych; dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie; dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie; osób niepełnosprawnych fizycznie; osób uzależnionych od alkoholu. Na terenie Miasta Słupska

tel: +48 59 84 88 300
urzad@um.slupsk.pl
www.fb.com/MiastoSlupsk
www.slupsk.pl

funkcjonuje Dom Pomocy Społecznej „Leśna Oaza", który skierowany jest dla 86 osób w podeszłym wieku i przewlekle somatycznie chorych. W okresie od 01 stycznia 2018 roku do 31 grudnia 2018 roku przebywały w domach pomocy społecznej łącznie 172 osoby. Tutejszy Ośrodek realizując działania gminy poniósł koszt za pobyt mieszkańców w powyższym okresie 5 012 964,20zł. W 2018 roku skierowanych zostało 29 osób wymagających stałej całodobowej opieki i pielęgnacji. Natomiast na dzień 31 grudnia 2018 roku na skierowanie do całodobowej placówki oczekiwały 24 osoby.

- Prowadzenie Stacji Socjalnej Joannitów, w której realizowane jest bezpośrednie wsparcie seniorom, osobom obłożnie chorym i z niepełnosprawnościami w postaci m.in. usług pielęgniarskich, zaopatrywania w sprzęt rehabilitacyjny, pomocniczy, materiały medyczne. Prowadzenie Stacji Socjalnej Joannitów, w której realizowane jest bezpośrednie wsparcie seniorom, osobom obłożnie chorym i z niepełnosprawnościami.

  W 2017 roku 890 osób odwiedziło stację, zaś 665 osób zostało objętych pomocą Stacji Socjalnej Joannitów. Zostało wykonanych 6 239 zabiegów i innych czynności w domu pacjenta, a 209 osób skorzystało z wypożyczonego sprzętu rehabilitacyjnego.
- Udzielanie pomocy finansowej określonej w ustawie o pomocy społecznej oraz świadczeń na podstawie ustawy o świadczeniach rodzinnych.

  Osoby z niepełnosprawnościami oraz seniorzy mogą ubiegać się o wsparcie finansowe w ramach ustawy ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1508 z późn. zm.). Wsparcie w ramach pomocy finansowej udzielane jest w szczególności dla osób i rodzin, które nie przekraczają kryterium dochodowego określonego w ww ustawie:

  - Zasiłki stałe przyznawane są dla osób z niepełnosprawnością i seniorów, którzy z różnych powodów, nie kwalifikują się do świadczeń emerytalno-rentowych z ZUS. Zasiłek stały przysługuje osobie samotnie gospodarującej, lub osobie w rodzinie, pełnoletniej, niezdolnej do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolnej do pracy, jeżeli jej dochód lub dochód rodziny jest niższy od kryterium dochodowego.

  - Zasiłki celowe przyznawane są z przeznaczeniem na dofinansowanie do zakupu leków, kosztów leczenia i rehabilitacji, opału oraz zabezpieczenia podstawowych

tel: +48 59 84 88 300
urzad@um.slupsk.pl
www.fb.com/MiastoSlupsk
www.slupsk.pl

potrzeb życiowych. Przysługują seniorom i osobom z niepełnosprawnością, które nie przekraczają kryterium dochodowego określonego w ustawie o pomocy społecznej.

- Zasiłki okresowe w szczególności przysługują z tyt. niepełnosprawności, długotrwałej choroby lub bezrobocia, możliwości utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego.
- W szczególnie uzasadnionych przypadkach, osobom z niepełnosprawnością lub seniorom przekraczającym kryterium dochodowe określone w ustawie, może być przyznany zasiłek celowy specjalny, którego przeznaczenie może być tożsame z zasiłkiem celowym.

W oparciu o wieloletni program państwa w zakresie dożywiania (od 15 października 2018 roku wieloletni rządowy program „Posiłek w szkole i w domu" na lata 2019-2023) seniorzy i osoby z niepełnosprawnością mogą ubiegać się o świadczenie pieniężne, przyznawane na zakup posiłku lub żywności. W tych przypadkach kryterium umożliwiające wsparcie wynosi do 150% kryterium dochodowego określonego w ustawie o pomocy społecznej.

W oparciu o ustawę z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 2220 z późn. zm.) seniorzy i osoby z niepełnosprawnościami mogą otrzymać następujące wsparcie:

- zasiłek pielęgnacyjny, który przysługuje seniorom, którzy ukończyli 75 rok życia, a nie posiadają uprawnień do świadczeń emerytalno- rentowych mają prawo ubiegać się o zasiłek pielęgnacyjny z tytułu wieku. Osobom z orzeczonymi niepełnosprawnościami w stopniu znacznym lub umiarkowanym (przed 21 rokiem życia) również mogą ubiegać się o zasiłek pielęgnacyjny.
- Specjalny zasiłek opiekuńczy - dotyczy opiekunów osób z niepełnosprawnościami. Jednocześnie, takie samo prawo mają opiekunowie seniorów, pod warunkiem, że senior posiada aktualne orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności.

Jednocześnie Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Słupsku celem uzupełnienia i podniesienia standardu realizowanego wsparcia na rzecz osób starszych i osób z niepełnosprawnościami pozyskuje środki zewnętrze i realizuje projekty społeczne, w tym dwa uzupełniające się projekty z zakresu usług społecznych:

I. **Pierwszy - Dzieciom, rodzicom, seniorom - usługi społeczne dla mieszkańców Słupska**. Projekt dofinansowany ze środków EFS w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020 w wysokości 4 900 885,19 zł (wartość projektu ogółem: 5 158 826,52 zł). Projekt realizowany jest w partnerstwie z Fundacją „Progresja" oraz Towarzystwem „Nasz Dom" i skierowany jest do 310 osób zamieszkujących na terenie miasta Słupsk, zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym a także ich rodzin.

Drugi, to Usługi społeczne – innowacyjne i kompleksowe wsparcie na rzecz mieszkańców obszaru rewitalizowanego Miasta Słupska. Projekt również dofinansowany ze środków EFS w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020 w wysokości 6 625 637,00 zł (wartość projektu ogółem: 6 974 354,74 zł). Projekt realizowany jest w partnerstwie z Fundacją „Progresja" oraz Słupskim Stowarzyszeniem Pomocy Psychologicznej Dziecku i Rodzinie „Krąg" i skierowany jest do 400 osób zamieszkujących na obszarze rewitalizowanym, zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym a także ich rodzin.

Celem projektów jest poprawa stanu zdrowia, podniesienie poziomu aktywności społecznej i wzrost kompetencji mieszkańców dla lepszego wykorzystania potencjału wynikającego z wydłużania się życia. Podejmowane działania przyczynią się do podniesienia standardu życia seniorów i osób z niepełnosprawnościami. Uzyskane wsparcie zewnętrzne pozwoli na jak najdłuższe pozostawanie w miejscu zamieszkania. Dzięki temu konieczność pobytu w zinstytucjonalizowanych placówkach świadczących całodobowe wsparcie, zostanie odsunięta w czasie lub zniwelowana całkowicie. Działania skierowane do rodzin przyczynią się do podniesienia poziomu pedagogizacji opiekunów, będą miały charakter profilaktyczny, ograniczą ilość dzieci kierowanych do pieczy zastępczej. W ramach projektów rozszerzono realizację usług opiekuńczych co oznacza, iż zwiększono zatrudnienie o 21 etatów opiekunek świadczących usługi opiekuńcze. Usługi świadczone będą 7 dni w tygodniu od 7.00-20.00. Usługi świadczone będą w pierwszej kolejności dla osób niesamodzielnych i z niepełnosprawnościami, których dochód nie przekracza 150 % kryterium dochodowego. W celu usprawnienia

tel: +48 59 84 88 300
urzad@um.slupsk.pl
www.fb.com/MiastoSlupsk
www.slupsk.pl

i podniesienia jakości i wydajności usług zakupiony został sprzęt wspomagający m.in.: podnośnik do przemieszczania osoby unieruchomionej, drobniejszy sprzęt ułatwiający pielęgnację chorego oraz wykonywanie prac porządkowych w mieszkaniu.

Wdrażany jest nowy system teleopieki, który obejmuje instalację w domu podopiecznego centralki, czujników ruchu, detektorów tlenku węgla, detektorów gazów palnych, jak również wyposażenie podopiecznego w wodoodporną bransoletkę życia z przyciskiem SOS, czujnikiem upadku, lokalizatorem GPS, posiadającą również dwustronną komunikację.

Projekty zakładają utworzenie Lokalnego Punktu Koordynującego, który prowadzi telefon zaufania oraz udziela pomocy w sytuacjach nie wymagających interwencji służb ratunkowych, wspiera osoby z niepełnosprawnościami poprzez działalność asystentów osób niepełnosprawnych lub asystentów osobistych osób niepełnosprawnych. Planuje również organizację poradnictwa specjalistycznego (w tym telefoniczne) oraz szkolenia dla seniorów z zakresu obsługi komputera, Internetu czy smartfonu.

Kolejnym ważnym elementem jest utworzenie dwóch mieszkań wspomaganych. Jedno przy ul. Niemcewicza z 9 miejscami dla mężczyzn, drugie przy ul. Lutosławskiego z 6 miejscami dla kobiet. Do mieszkań trafiają osoby dorosłe, wymagające wzmożonych usług opiekuńczych, często niezdolnych do samodzielnego zaspokojenia podstawowych potrzeb.

Pobyt w mieszkaniach może być czasowy lub na czas nieokreślony. Mieszkania służą także opiekunom faktycznym osób niepełnosprawnych odciążając ich na pewien czas. W mieszkaniach prowadzona jest aktywizacja mieszkańców z elementami animacji – działania dostosowane są do warunków psychofizycznych mieszkańców.

II. Kierunek aktywność II dofinansowany ze środków EFS w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020 w wysokości 1 147 027,32 zł (wartość projektu ogółem: 1 349 443,91 zł). Projekt realizowany jest w partnerstwie ze Stowarzyszeniem „Horyzont" i skierowany jest do 90 osób, w tym do 30 osób z niepełnosprawnościami, zagrożonych i dotkniętych ubóstwem i wykluczeniem społecznym.

Celem projektu jest zwiększenie zatrudnienia uczestników, który osiągany będzie poprzez pracę socjalną, kursy i szkolenia zawodowe, poradnictwo specjalistyczne, terapie, a w szczególności poprzez aktywizację społeczno-zawodową w Centrum Integracji Społecznej w Słupsku. Aktywizacja zawodowa prowadzona będzie w ramach warsztatów remontowo-budowlanego, konserwatorsko-gospodarczego oraz prac twórczych. Należy mieć na uwadze, iż istnieje grupa mieszkańców Słupska, która ze względu na swoją szczególnie trudną sytuację, np. niepełnosprawność, wykluczenie zawodowe, uzależnienie, bezdomność, nie potrafi utrzymać zatrudnienia lub podjąć go w ogóle. Projekt jest odpowiedzią właśnie na te problemy, a doświadczenia z poprzedniej jego edycji wskazują, iż zaplanowane w nim narzędzia są skuteczne.

Słupski samorząd od wielu już lat dostrzega złożoność i skale potrzeb seniorek i seniorów i dlatego też w 2004 roku miasto uruchomiło mieszkania dedykowane osobom starszym zlokalizowane przy ul. Grzybowej 2 w Słupsku. Oddano do zasiedlenia 40 mieszkań dla osób starszych. W budynku znajduje się 10 lokali 2-pokojowych i 30 lokali 1-pokojowych. Budynek wyposażony jest w windę. Każdy lokal wyposażony jest w podstawowe meble i sprzęt AGD a łazienki przystosowano dla osób niepełnosprawnych. Celem poprawy jakości życia mieszkańców domu ,,Zielona Oaza", wspierania ich w pokonywaniu trudności, rozwiązywania pojawiających się problemów w 2013 r. Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Słupsku zatrudnił pracownika - opiekunkę ludzi starszych. Pracownik ten podejmuje działania zmierzające do:

- integracji środowiska mieszkańców,
- aktywizacji mieszkańców w ramach wspólnoty,
- twórczego zagospodarowania czasu wolnego mieszkańców.

Prowadzone zajęcia zostały dostosowane do potrzeb i możliwości seniorów, zmobilizowały uczestników do większej aktywności i integracji wpłynęły na poprawę relacji sąsiedzkich.

Dominującą rolę w poprawie stanu zdrowia seniorów na terenie Miasta Słupska poprzez sprawowanie opieki lekarskiej i pielęgniarskiej – na terenie Słupska odgrywa Samodzielny Publiczny Miejski Zakład Opieki Zdrowotnej.

Działalność lecznicza SPMZOZ w Słupsku obejmuje:

1. podstawową opiekę zdrowotną wykonywaną w warunkach ambulatoryjnych i domowych w miejscu zamieszkania lub pobytu pacjenta, którą sprawują lekarze POZ, pielęgniarki środowiskowe/rodzinne, położne środowiskowe/rodzinne i pielęgniarki medycyny szkolnej w gabinetach na terenie szkół,
2. ambulatoryjną opiekę specjalistyczną wykonywaną w: poradni chirurgii urazowo - ortopedycznej i poradniach ginekologiczno – położniczych,
3. medycynę pracy,
4. stomatologię,
5. realizację programów profilaktycznych i promocji zdrowia,
6. diagnostykę laboratoryjną i rentgenodiagnostykę.

Na stronie internetowej Samodzielnego Publicznego Miejskiego Zakładu Opieki Zdrowotnej zamieszczone są wszelkie informacje związane z działalnością SPMZOZ oraz poszczególnych przychodni funkcjonujących na terenie Miasta Słupska. Informacje zawarte na stronie internetowej przedstawiają wszelkie niezbędne dane do uzyskania informacji o zakresie świadczonych usług oraz aktualnych wdrażanych programach profilaktycznych.

Promocja zdrowia oraz zapobieganie chorobom stanowią niezbędny warunek zwiększenia średniego trwania życia, podobnie jak tworzenie otoczenia przyjaznego dla osób starszych oraz podnoszenie wieku emerytalnego i współczynnika aktywności zawodowej.

Samodzielny Publiczny Miejski Zakład Opieki Zdrowotnej w Słupsku (SPMZOZ) oraz Centrum Zdrowia SALUS zaproponował mieszkańcom usługę e-recepta, dzięki której osoby przyjmujące leki z powodu schorzeń przewlekłych mogą uniknąć oczekiwania w kolejce do lekarza na kolejną receptę. Korzystanie z e-recepty jest bardzo proste. Trzeba wejść na stronę internetową podmiotu leczniczego, wybrać swoją przychodnię i lekarza, wpisać dane osobowe oraz wymienić nazwy potrzebnych leków.

Mając na uwadze zdrowie seniorów i realizację programu o charakterze profilaktyczno – edukacyjnym należy wspomnieć o funkcjonowaniu Poradni Promocji Zdrowia utworzonej **w ramach Projektu „Zdrowie – Mama i Ja". Działania poradni promocji zdrowia są** realizowane jest od czerwca 2009 roku. Celem głównym programu jest wczesne

wykrywanie, redukcja występowania i natężenia czynników ryzyka powstawania chorób cywilizacyjnych. Ponadto program ma na celu:

- zwiększenie wykrywalności i skuteczności leczenia chorób cywilizacyjnych,
- wczesną identyfikację osób z podwyższonym czynnikiem ryzyka zapadalności na choroby cywilizacyjne,
- przeprowadzenie i kontrolę skuteczności interwencji niefarmakologicznej dla wszystkich osób z ryzykiem,
- promocję zdrowego stylu życia (zdrowe odżywianie się, aktywność fizyczna, niepalenie),
- prospektywną obserwację osób uczestniczących w programie w celu modyfikacji nieprawidłowego stylu życia.

Oferta Poradni Promocji Zdrowia w szczególności skierowana jest do osób, u których występuje czynnik ryzyka, dlatego też częstymi pacjentami poradni są seniorzy.

Uczestnicy programu mogą skorzystać z bezpłatnych badań, które nie wymagają posiadania skierowania od lekarza rodzinnego:

- pomiaru ciśnienia tętniczego,
- EKG,
- spirometrii,
- pomiaru tlenku węgla,
- określających prawidłową masę ciała (BMI),
- określających poziom glukozy, cholesterolu i trójglicerydów,

Ponadto w Poradni Promocji Zdrowia uczestnicy korzystają z bezpłatnych indywidualnych porad i konsultacji z lekarzem internistą, pielęgniarką/edukatorem zdrowia, dietetykiem oraz psychologiem. Ważny element działań Poradni Promocji Zdrowia stanowi edukacja osób starszych dotycząca zdrowej, zbilansowanej diety pozwalającej zapobiegać lub wspomagać leczenie już istniejących dolegliwości.

Wszelkie świadczenia w ramach tego programu nie wymagają skierowania od lekarza rodzinnego, a seniorzy chętnie korzystają z bezpłatnego poradnictwa w tym zakresie.

Ważnym działaniem profilaktycznym były **bezpłatne szczepienia przeciw pneumokokom dla osób 65+**. realizowane w 2018 roku przez Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Poradnia Chorób Płuc i Alergologii" z siedzibą w Słupsku przy ul. Hubalczyków 5/1 sfinansowanym przez Samorząd Województwa Pomorskiego

i Miasta Słupska. Zgodnie z założeniami programu ze szczepień skorzystali mieszkańcy miasta Słupska w wieku 65 lat i powyżej, którzy nie byli szczepieni przeciwko pneumokokom, **leczyli się z powodu przewlekłych chorób dolnych dróg oddechowych takich jak astma oskrzelowa, rozedma, przewlekłe obturacyjne choroby płuc. Koszt programu w 2018 roku wyniósł 21 300 zł.**

Wśród inicjatyw poświęconych słupskim seniorom wyróżnić należy:

- **Powołanie i funkcjonowanie Słupskiej Rady Seniorów.** Rada została powołana przez Radę Miejską w Słupsku na podstawie Uchwały Nr XIII/120/15 z dnia 24 czerwca 2015 r. Powołanie rady seniorów jako organu doradczego, konsultacyjnego i inicjatywnego wobec Rady Miejskiej w Słupsku i Prezydenta Miast a Słupska stanowi odpowiedź nie tylko na oczekiwania Seniorów ale również jest realizacją działań wynikających ze Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych. Członkowie Słupskiej Rady Seniorów, cyklicznie co dwa miesiące w czasie swych posiedzeń analizują istniejący system skierowany do osób starszych, wnioskują o wdrożenie innowacyjnych rozwiązań, prowadzą dyżury w tym z ZUS-em, wizytują miejsca spotkań seniorów, uczestniczą w spotkaniach i konferencjach dotyczących osób starszych, opiniują, współpracują z samorządem dążąc do realizacji celów określonych w strategicznych dokumentach miasta Słupska.

  Przykładem tych działań jest zainicjowanie wdrożenia na terenie Słupska: **telefonu Tel-Sen oraz Koperty życia, udostępnienie niszczarki do dokumentów dla mieszkańców Słupska.**

  Tel-Sen pełni funkcję doradczo-informacyjną i przeciwdziała izolacji społecznej seniorów. Umożliwia wysłuchanie, aktywizowanie, interweniowanie i wyłanianie osób pozostawionych samych sobie. Zgodnie z informacją uzyskaną od Komendanta Straży Miejskiej obsługującej TEL-SEN w 2016 zostało zgłoszonych w 2016 roku - 6 interwencji, w 2017 roku – 4 interwencje, w 2018 roku - 6.

  Natomiast **Koperta Życia** to inicjatywa, dzięki której pracownicy pogotowia mogą uzyskać niezbędne informacje do udzielenia pomocy. Oferta ta skierowana jest przede wszystkim do osób starszych, samotnych oraz zmagających się z chorobami.
- **Zainicjowanie i współorganizacja słupskich dni seniora.** Pierwsze dni seniora zorganizowano w 2017 roku, trzydniowe wydarzenie o szerokim spektrum propozycji skierowanych do osób starszych i osób towarzyszących.

W 2018 roku Słupskie Dni zrealizowano w dniach od 26 do 28 września 2018 roku pn.: „Bezpieczeństwo i aktywność osób starszych". W 2019 roku trwają prace nad przygotowaniem kolejnej edycji Słupskich Dni seniora.

- **Z inicjatywy Słupskiej Rady Seniorów 23 listopada 2017 roku zorganizowano i**mprezę integracyjną dla osób starszych pn. „Gwiazdorska impreza", której organizacji podjęła się organizacja pozarządowa.
- W 2018 roku **Słupska Rada Seniorów oraz Stowarzyszenie Amazonka byli organizatorami Świątecznej Biesiady Międzypokoleniowej, która odbyła się 14 grudnia 2018 w Słupskim Centrum Organizacji Pozarządowych przy ul. Niedziałkowskiego 6 w Słupsku.**
- Słupska Rada Seniorów celem monitorowania i rozpoznawania rzeczywistej sytuacji i potrzeb słupskich seniorów prowadzi co miesięczne dyżury. Sygnały, uwagi, propozycje mieszkańców ukierunkowują działania Rady zmierzającej do wdrożenia systemowych rozwiązań, poprawiających jakość życia seniorów. Członkowie Rady nieprzerwanie pełnią dyżury w każdy ostatni poniedziałek miesiąca w godz 14.00 - 16.00 w Słupskim Centrum Organizacji Pozarządowych i Ekonomii Społecznej z siedzibą w Słupsku przy ul. Niedziałkowskiego 6. Zgłoszenia mieszkańców omawiane są w czasie posiedzeń Słupskiej Rady Seniorów, a sformułowane wnioski przekazywane do instytucji odpowiadających za realizacje zgłaszanych zadań. Powodzeniem cieszyły się wspólne dyżury z przedstawicielami Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w Słupsku. Podkreślić należy, że wszystkie sprawy zgłaszane podczas dyżurów zostały szybko i pozytywnie zrealizowane przez placówki do których były kierowane.

Istotną rolę w polityce senioralnej odgrywają również następujące projekty i inicjatywy:

- Akcja pn. **Miejsce Przyjazne Seniorom realizowana o**d 2013 r., której celem jest promowanie miejsc przyjaznych seniorom działającym na terenie miasta Słupska: organizacji pozarządowych (kierujących swoje działania do osób starszych), przedsiębiorstw (kawiarni, restauracji, sklepów, aptek, klubów sportowych), instytucji publicznych (kulturalnych, edukacyjnych, rekreacyjnych, użyteczności publicznej) i innych, odpowiadających na potrzeby starszych mieszkańców poprzez dostosowanie swojej architektury oraz oferowanie produktów, usług i zniżek specjalnie skierowanych do tej grupy społecznej, w których osoby starsze czują się miło i swobodnie, są godnie traktowane i obsługiwane. W 2018 roku wyłoniono 53 podmioty oferujące zniżki, rabaty oraz ulgi promocyjne,

wydano broszurę prezentującą poszczególne miejsca przyjazne seniorom.

- Akcja **Książka do domu** - bezpłatna usługa kierowana do osób chorych, starszych, niepełnosprawnych ruchowo, które ze względu na stan zdrowia lub trudności w poruszaniu się nie mają możliwości bezpośredniego korzystania z biblioteki. Z myślą o seniorach w filiach bibliotecznych kontynuowana jest działalność trzech klubów seniora, które podejmowały ciekawe inicjatywy, dzięki którym osoby starsze mogły zaktywizować się, rozwinąć swoje zainteresowania oraz w ciekawy sposób spędzić wolny czas.
- Funkcjonowanie **Centrum Integracji Społecznej.** Ideą Centrum jest wspieranie uczestników w procesie odzyskiwania zdolności pełnego uczestnictwa w życiu zawodowym i społecznym, wiary w siebie i powrotu do pracy. Dzięki wprowadzeniu ustawy regulującej zatrudnienie socjalne stworzono możliwość wsparcia osób bezrobotnych, bezdomnych, uzależnionych oraz chorych psychicznie, pozbawionych długotrwałego wsparcia. Słupski CIS podejmuje działania związane również z wsparciem osób starszych. CIS dołączył do ogólnopolskiej akcji **„Wymiana ciepła".** Od 17 lutego 2017 roku przy budynku CIS przy ul. Jaracza 9 w Słupsku stoi wieszak na ubrania, z którego chętnie korzystają m.in. osoby starsze. Ideą akcji jest możliwość przekazania lub bezpłatnego otrzymania ubrania. CIS prowadzi również akcję Jadłodzielnia umożliwiającą przynoszenie i odbieranie produktów żywnościowych.
- Funkcjonowanie męskiej szopy oraz damskiej szopy czyli miejsca aktywności mieszkańców w tym osób starszych, w którym wykonywane są przez samych mieszkańców m.in. prace naprawcze, rękodzieło. Ogólnym celem projektu jest stworzenie przestrzeni, w której mieszkańcy będą mogli realizować swoje pasje i hobby, jak również wykonywać praktyczne czynności i naprawy, których ze względu na brak sprzętu lub przestrzeni nie są w stanie wykonać w domu. Celem jest stworzenie przestrzeni przyjaznej pracy i wymianie doświadczeń z zakresu majsterkowania, krawiectwa i innych prac manualnych. **Zainteresowanie i udział mieszkańców skłoniło organizatora do wydłużenia czasu funkcjonowania Szopy dla każdego z 2 do 5 dni.**

W realizację działań z zakresu pomocy społecznej na rzecz mieszkańców Słupska w tym osób starszych włączają się również organizacje pozarządowe wśród nich należy wymienić Stowarzyszenie Horyzont, Stowarzyszenie Indygo, Towarzystwo Pomocy im Św. Brata Alberta Stowarzyszenie Solidarni Plus w Gajkach, Caritas Św. Jacka,

Hospicjum. Szereg organizacji skupia swe działania na edukacji, aktywizacji i wsparciu słupskich seniorów.
Przy tym zauważyć należy, że organizacje reprezentujące seniorów składają oferty również w konkursach nie dedykowanych polityce senioralnej, a seniorzy jako mieszkańcy Miasta są beneficjentami zadań skierowanych nie tylko do ich grupy wiekowej, ale korzystają także z zadań z zakresu kultury, turystyki i innych.

Ważną rolę pełnią także funkcjonujące na terenie Słupska Uniwersytety III wieku:
1. Pomorski Uniwersytet Trzeciego Wieku przy Wyższej Szkole Gospodarki w Słupsku stanowi świetną perspektywę czynnego spędzania czasu dla ludzi "dojrzałych", chcących zachować kondycję zarówno fizyczną jak i intelektualną. Przedstawiciel Pomorskiego Uniwersytetu Trzeciego Wieku w ramach budżetu partycypacyjnego zainicjował uruchomienie funkcjonowania Centrum Seniora, które funkcjonowało w 2017 roku z którego oferty skorzystało 120 osób starszych. Realizatorem był: Zespół Szkół Technicznych przy ul. Szymanowskiego 5.

2. Słupski Uniwersytet III Wieku jest prężnie działającą organizacją, która swymi działaniami mobilizuje seniorów do: aktywności, rozwoju, zaangażowania w życie społeczne, współdecydowania o działaniach związanych z lokalną polityka senioralną.
Słupski Uniwersytet Trzeciego Wieku wraz z Naczelną Organizacją Techniczną i Związkiem Żołnierzy Wojska Polskiego w 2018 realizował w ramach zadań powierzonych przez Miasto organizacjom pozarządowym dwa projekty: ”Pamiętajcie o Ogrodach…” i „Słupskie Centrum Seniora”.

Związek Żołnierzy WP zorganizował po raz pierwszy Zawody Wędkarskie Słupskich Seniorów na Stawku Łabędzim w Słupsku, przeprowadził także otwarte zawody słupskich seniorów w strzelaniu do celu. Naczelna Organizacja Techniczna zorganizowała w Słupskim Ratuszu galę, natomiast Słupski Uniwersytet Trzeciego Wieku przeprowadził m.in. 20 cyklicznych zajęć rękodzieła.

Zaplanowane działania stanowiły odpowiedź na potrzebę aktywizacji osób starszych, gdyż wszelka aktywność: fizyczna, edukacyjna, kulturalna, twórcza, społeczna to lek na samotność i depresję, to sposób na zachowanie dobrej kondycji psychicznej i fizycznej to przede wszystkim metoda tworzenia społecznego wsparcia dla osób starszych.

Ponadto, w 2018 r. realizowana była 7 edycja Słupskiego Budżetu Partycypacyjnego, w którym wysokość środków na zaproponowane zadania wyniosła 2.582.000 zł i zgodnie z rekomendacją Zespołu ds. Słupskiego Budżetu Partycypacyjnego, do realizacji w 2019 roku zostało przeznaczone kolejne zadanie pn. Akademia Aktywnego Seniora w wysokości 40.000,00 zł. o realizację którego środowisko seniorów, bardzo aktywnie zabiegało.

Mając na uwadze realizację polityki społecznej wobec osób starszych należy podkreślić, że organizacje pozarządowe czynnie włączają się jej realizacje na każdym etapie, począwszy od konsultacji programu współpracy z organizacjami pozarządowymi po realizację na podstawie zawartych umów z słupskim samorządem wielu projektów wdrażanych z myślą o doskonaleniu istniejącego systemu wsparcia.
Działania samorządu są różnorodne i wielokierunkowe od działań infrastrukturalnych po dostosowywanie komunikacji, oferty kulturalnej, stanu technicznego jednostek i podmiotów, w których stopniowo usuwane są bariery architektoniczne, celem poprawy jakości życia, utrzymania w jak najlepszym zdrowiu i sprawności w jak najdłuższym czasie osób znajdujących się w okresie jesieni życia.

W świadczeniu usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania beneficjentów ważną rolę odgrywają również lokalne firmy specjalizujące się w opiece nad osobą zależną. Pracownicy firm ustalają zakres czynności oraz grafik pracy. Zazwyczaj jest to wsparcie w codzienności; tzn organizacja czasu wolnego, wykupywanie lekarstw, towarzyszenie podczas wizyt lekarskich, przygotowanie oraz podanie posiłków, a także usługi pielęgnacyjne. Wszystko ustalane jest z seniorem bądź jego rodzinom.

Biorąc pod uwagę bardzo dynamiczny proces starzenia się ludności miasta Słupska i rosnącą potrzebę zabezpieczenia medycznego tej grupy mieszkańców, również jednostki medyczne podejmują działania zmierzające do uruchomienia ofert dedykowanych tej grupie społecznej. Wojewódzki Szpital Specjalistyczny w Słupsku w 2017 roku uruchomił w swoich strukturach Zakład Pielęgnacyjno – Opiekuńczy. Zakład dysponuje 12 łóżkami opieki całodobowej, mieści się na parterze budynku szpitala w Ustce przy ulicy Mickiewicza 12. Oferta zakładu skierowana jest do osób dorosłych, które zakończyły już leczenie, ale wymagają całodobowej opieki

oraz pielęgnacji, które w ocenie skalą poziomu samodzielności, zwaną dalej skalą Barthel otrzymały 40 punktów lub mniej.

Mając na uwadze realizację polityki społecznej na rzecz osób starszych w tym infrastrukturę pomocy społecznej oraz usługi społeczne dla osób starszych słupski samorząd wraz z jednostkami pomocy społecznej podejmują wiele działań zmierzających do poprawy jakości życia mieszkanek i mieszkańców Słupska w tym osób starszych zarówno poprzez działalność statutową jednostek jak i realizację wielu projektów w tym realizowanych przez organizacje pozarządowe, czy zadań zaproponowanych przez same osoby starsze w ramach budżetu partycypacyjnego.

Odnośnie pytania w sprawie aktów prawa miejscowego, które dotyczą programów miejskich dedykowanych osobom starszym uprzejmie informuję, że działania społeczne kreowane są na podstawie priorytetów i celów określonych w dokumentach strategicznych, wśród których wymienić należy m.in. Strategię Rozwoju Miasta Słupska 2017 – 2022 przyjętą uchwałą **Nr XXXV/415/17 Rady Miejskiej w Słupsku** z dnia 25 stycznia 2017 r. oraz Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych w Mieście Słupsku 2010 - 2018 przyjętą przez Radę Miejską w Słupsku uchwałą Nr L/755/10 w dniu 3 marca 2010 roku. Nadmienić należy, że aktualnie trwają prace nad nową Strategią polityki społecznej na lata 2019-2025 +, której zakres obejmuje również diagnozę, potrzeby i rekomendacje do podejmowanych działań na rzecz mieszkańców w tym osób starszych. Projekt powstającej Strategii będzie podlegał konsultacjom społecznym, a następnie zostanie przekazany w formie projektu uchwały Radzie Miejskiej w Słupsku. Ostateczna treść dokumentu przyjętego przez Radę Miejską w Słupsku stanowić będzie podstawę podejmowania i realizowania dalszych przedsięwzięć których celem jest poprawa jakości życia osób starszych.

Z up. PREZYDENTA
Miasta Słupska
Łukasz Kobus
SEKRETARZ MIASTA
(dokument w postaci elektronicznej podpisany elektronicznym podpisem kwalifikowanym)

*) Jawność danych dotycząca (imienia i nazwiska, adresu e-mail) została wyłączona na podstawie art.1 ust. 1 ustawy z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2018 r. poz. 1000) oraz art. 4 pkt 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz.Urz. UE L 119 z 04.05.2016, str.1). Wyłączenia jawności tych danych dokonała Beata Pawlicka główny specjalista Wydziału Zdrowia i Spraw Społecznych.

tel: +48 59 84 88 300
urzad@um.slupsk.pl
www.fb.com/MiastoSlupsk
www.slupsk.pl